

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 226.104 van 16 januari 2014
in de zaak A. 205.178/VII-38.553.**

In zake : 1. Maria HENDRICKX
 2. de VZW NATUURPUNT OOST-BRABANT
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Peter De Smedt
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Kasteellaan 141
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen partij :
Pieter VAN DOOREN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Jan Van Rijswijcklaan 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 8 juni 2012, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur
en Cultuur van 5 april 2012 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van
de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 6 oktober 2011, houdende het
verlenen aan Pieter Van Dooren van de milieuvergunning voor het verder

exploiteren en veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Wissenbeemd 9 te Bekkevoort, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing in die voege wordt gewijzigd dat de gevraagde vergunning wordt verleend mits aanpassing en aanvulling van de bijzondere exploitatievoorwaarden.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 221.090 van 18 oktober 2012 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partijen hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 30 oktober 2012. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 september 2013.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Liesbet Linthout, die loco advocaat Peter De Smedt verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Bert Van Weerdt, die loco advocaat Peter Flamey verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Dieter Decock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De tussenkomende partij exploiteert aan de Wissenbeemd 9 te Bekkevoort een varkenshouderij. De inrichting is vergund voor het houden van 1.700 varkens, 250 zeugen en 1.600 biggen.

Met het oog op de uitbreiding van zijn veeteeltbedrijf met 1.744 varkens, 230 zeugen, 2 beren, 3.000 biggen en een biogasinstallatie met een capaciteit van 24.000 ton per jaar, dient hij op 5 mei 2011 een milieuvergunningsaanvraag in tot verandering van de inrichting. Bij de aanvraag is een milieueffectenrapport (hierna: MER) gevoegd.

3.2. Op 6 oktober 2011 verleent de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant, mits het opleggen van een aantal bijzondere exploitatievoorwaarden, de gevraagde vergunning.

3.3. Tegen deze vergunningsbeslissing worden een aantal administratieve beroepen ingesteld.

3.4. Doorheen de administratieve beroepsprocedure worden de nodige adviezen ingewonnen. Zo adviseren het Agentschap voor Natuur en Bos, de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid en het Agentschap Onroerend Erfgoed ongunstig, de afdeling Toezicht Volksgezondheid en de afdeling Milieuvergunningen voorwaardelijk gunstig en de afdeling Ecologisch Toezicht, de afdeling Operationeel Waterbeheer en de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie gunstig.

3.5. Op 5 april 2012 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur de beroepen gedeeltelijk gegrond. De milieuvergunning wordt verleend, met dien verstande dat er een aantal wijzigingen en aanvullingen plaatsvinden op het vlak van de bijzondere exploitatievoorwaarden. Dit is het bestreden besluit, waarvan de motieven als volgt luiden :

"Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op de uitbreiding van een gesloten varkenshouderij momenteel vergund voor het houden van 1.700 andere varkens, 250 zeugen en 1.600 niet-vergunningsplichtige biggen tot 24 augustus 2024; dat de aanvraag een uitbreiding inhoudt met 1.744 andere varkens (totaal van 3.444), 230 zeugen (totaal 480), 2 beren, 3.000 niet-vergunningsplichtige biggen en een nieuwe biogasinstallatie voor het verwerken van 24.000 ton per jaar;

Overwegende dat het beroep ingediend door de gemeente Bekkevoort en een omwonende betrekking heeft op de impact van de uitbreiding op het landschap, de verkeersveiligheid en de natuur;

Overwegende dat de inrichting is gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied; dat de onmiddellijke omgeving rond de inrichting schaars bebouwd is; dat de meest nabije woning is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied op ongeveer 240 m van de nog te bouwen vergistingsinstallatie; dat de dorpskern van Assent op ongeveer 800 m van de inrichting is gelegen;

Overwegende dat de aanvraag m.e.r.-plichtig is; dat een MER-rapport werd opgemaakt door een erkend deskundige m.e.r. en goedgekeurd door de dienst Mer op 16 februari 2011; dat in het MER-rapport onder andere een uitgebreide geurstudie werd uitgevoerd met aanbevelingen voor geurreductie;

Overwegende dat de uitbreiding de bouw van 2 nieuwe stallen inhoudt, namelijk een nieuwe varkensstal voor vleesvarkens en een nieuwe stal voor zeugen, kraamzeugen en een biggenbatterij; dat beide stallen uitgerust zullen worden met combiwassers of vernieuwde chemische luchtwassers (met geurreductie van minstens 75%); dat 2 bestaande stallen zullen uitgerust worden met eenzelfde combiwater of chemische water systeem (eveneens

een geurreductie van minstens 75%); dat 2 bestaande stallen (stal 2 en 3) niet op een luchtwassysteem zullen aangesloten worden omdat dit niet haalbaar is; dat voor die 2 stallen in de bijzondere voorwaarden van het besluit opgelegd wordt dat deze binnen een termijn van 10 jaar na het verkrijgen van de vergunning ammoniakemissiearm moeten uitgevoerd worden; dat in de bijzondere voorwaarden van het bestreden besluit een specifiek geurreductie rendement van minstens 75 % werd opgelegd voor de luchtwassystemen;

Overwegende dat bovenstaande reductiemaatregelen ervoor zorgen dat de geuremissie beperkt zal worden tot 54.660,11 Oue/s wat een vermindering van 26 % ten opzichte van de huidige vergunde situatie (77.396,55 Oue/s) betekent; dat er voor de huidige vergunde situatie in het verleden geen klachten werden ingediend;

Overwegende dat volgens de geurstudie het aantal woningen gelegen binnen de contour van 3 - 5 Oue/m³ vermindert ten opzichte van de huidige situatie van 82 woningen naar 66; dat geen enkele van deze woningen een negatief effect ondervindt; dat het aantal woningen gelegen binnen de contour van 5 - 10 Oue/m³ vermindert met 3 woningen tot 18 woningen; dat er voor 4 van deze woningen een negatief effect is; dat deze woningen alle 4 in de onmiddellijke omgeving van het veeteeltbedrijf nr.5 liggen en weinig worden beïnvloed door voorliggende inrichting; dat in de nieuwe situatie 13 woningen (in vergelijking met 16 in de huidige toestand) gelegen zijn in een zone van meer dan 10 Oue/m³; dat 7 van deze woningen horen bij een veeteeltbedrijf en dat geen enkele van deze woningen gelegen is binnen de contour van meer dan 10 Oue/m³ rond het bedrijf dat voorwerp is van deze aanvraag;

Overwegende dat er ten opzichte van de huidige situatie (vergund tot 2024) een geurreductie (26 %) zal gerealiseerd worden; dat de geurhinder ten gevolge van deze uitbreiding bijgevolg aanvaardbaar wordt geacht;

Overwegende dat er omwille van de gekozen luchtwassystemen eveneens een ammoniakreductie zal zijn; dat er, afhankelijk van het gekozen luchtwassysteem, een reductie van 6.595,5 kg NH₃/jaar naar 3.639,15 kg NH₃/jaar of 3.184,80 kg NH₃/jaar kan bekomen worden; dat ook door het aanbieden van meerfasenvoeding (afstemming voeding op de specifieke behoefte van het dier in functie van de groei) een daling van de stikstofexcretie in de mest zal bekomen worden;

Overwegende dat de uitbreiding onder de 100 % blijft ten opzichte van de vergunde situatie op 1 januari 1993; dat de beroepers de 100 % uitbreiding berekenen vanuit het aantal varkens terwijl er gerekend moet worden met het aantal varkensseenheden (zeug = 2,5 varkensseenheden en een ander varken > 10 weken = 1 varkensseenheid); dat het bedrijf in de huidige situatie 2.325 varkensseenheden telt en in de toekomstige situatie 4.646 varkensseenheden; dat er bijgevolg minder dan 100 % uitbreiding wordt aangevraagd;

Overwegende dat de vergistingsinstallatie een installatie betreft met een capaciteit van gemiddeld 24.000 ton biomassa per jaar; dat de installatie zal bestaan uit een ontvangstloods met de eigenlijke installatie, twee biogastanks en een tank voor opslag van digestaat;

Overwegende dat de mestinput van 8.000 ton/jaar volledig afkomstig is van het eigen bedrijf; dat het bedrijf ook deels zelf instaat voor de input van gras en

maïs zodat in totaal ongeveer 60 % van de inputstroom afkomstig is van het bedrijf zelf;

Overwegende dat de ontvangsthal in onderdruk gehouden wordt om te vermijden dat bij het openen van poorten of via kieren geurcomponenten kunnen ontsnappen naar de omgeving; dat de uitgaande lucht langs een chemische en biologische luchtwasser wordt geleid; dat het aangewezen is dit luchtwassysteem op te leggen in een bijzondere voorwaarde; dat de geuruitstoot vanuit deze loods tot een minimum kan worden herleid; dat er eveneens geen geurhinder te verwachten valt van de aanvoer van mest en vloeibare OBA's die buiten via snelkoppelingen gelost worden; dat de extra geuruitstoot afkomstig van de biogasinstallatie verwaarloosbaar is;

Overwegende dat de uitlaatgassen van de biogasmotoren worden afgevoerd naar de buitenlucht; dat uit de technische data toegevoegd bij de aanvraag blijkt dat de NO_x in de uitlaatgassen van de biogasmotoren onder de 500 mg/Nm³ zal liggen, conform de VLAREM-norm;

Overwegende dat de exploitatie zich niet in een regio bevindt waarvan de grenswaarde voor NO₂ (Europese richtlijn 1999/30/EG: 40 µg/m³) wordt benaderd of overschreden;

Overwegende dat de aspecten veiligheid, stof- en geluidshinder reeds voldoende werden geëvalueerd in het bestreden besluit; dat er hieromtrent geen bezwaren waren van de beroepsindieners;

Overwegende dat de uitbreiding een verhoging van het aantal verkeersbewegingen inhoudt; dat het aantal transporten van 4,9 vrachtwagens naar 15,3 vrachtwagens per week gaat en van 3,8 tractoren naar 6,5 tractoren per week;

Overwegende dat de transporten langs een deel van de dorpskern van Assent moeten gebeuren (via Wissenbeemd, Pastorijstraat, Nieuwstraat, Staatsbaan/N2, oprittencomplex E314); dat het traject ongeveer 235 m langs woongebied met landelijk karakter ligt; dat een deel van de Pastorijstraat over een beperkte lengte van ongeveer 400 m relatief smal en bochtig is; dat er eveneens een wandel- en fietsroutenetwerk loopt langs het traject;

Overwegende dat de toename in transport volgens het MER-rapport als een matig negatief effect wordt ingeschat; dat in de bijzondere voorwaarden van het bestreden besluit reeds een beperking werd opgelegd voor het transport tijdens de schooluren tussen 7u30 en 9u00 en tussen 15u30 en 17u00; dat het aangewezen is om op woensdagen eveneens een verbod op te leggen van 11u30 tot 12u30 en op zon- en feestdagen;

Overwegende dat het bedrijf gelegen is in de vallei van de Begijnenbeek; dat de inrichting grenst aan het Vlaams natuurreservaat 'Begijnenbeekvallei'; dat op het gewestplan natuurgebied met wetenschappelijke aarde of natuurreservaat is; dat de aangrenzende percelen van het Vlaams natuurreservaat deel uit maken van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN-gebied 'Begijnenbeekvallei');

Overwegende dat volgens het ongunstige subadvies van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) van 14 december 2011 het positief effect dat gesuggereerd wordt in het MER-rapport niet juist is; dat er hooguit sprake kan zijn van een iets minder negatief effect van de inrichting wanneer de stallen uitgerust worden met de nieuwe luchtwassystemen;

Overwegende dat de habitats die beïnvloed worden door de ammoniakdepositie vanuit het bedrijf in de toekomst licht zal dalen, zowel wat de verzurende als de vermestende effecten betreft; dat er echter een aanzienlijk oppervlakte, meer dan 12 ha, blijft waarvoor meer dan 10 % van de kritische last voor verzuring en vermesting wordt bijgedragen enkel door het bedrijf Van Dooren; dat deze habitats, vooral alluviale bossen, bovendien grotendeels in het VEN liggen; dat voor een gedeelte hiervan ook in de toekomst meer dan 50 % van de kritische last wordt overschreden, zowel voor verzuring (5,665 ha) als vermesting (3,96 ha);

Overwegende dat volgens het subadvies en de beoordelingskaders uit het MER-richtlijnenboek 'landbouwdieren' een depositie van meer dan 50 % van de kritische last een significant negatief effect betekent; dat een depositie tussen de 10 % en de 50 % van de kritische last een belangrijke bijdrage betekent, waarvoor milderende maatregelen dienen gezocht te worden;

Overwegende dat het subadvies van ANB uitgaat van chemische luchtwassers op de 4 stallen; dat er in het bestreden besluit echter opgelegd wordt om combiwassers met 85 % ammoniakreductie te voorzien op deze 4 stallen; dat de toekomstige situatie een belangrijke verbetering zal zijn ten opzichte van de huidige situatie; dat er volgens de huidige situatie een NH_3 depositie van 6.595,5 kg NH_3 /jaar mogelijk is en dit tot het einde van de vergunningstermijn zijnde 26 augustus 2024; dat in de toekomstige situatie er quasi een halvering van de depositie wordt verwacht zijnde 3.639,15 kg NH_3 /jaar tot 3.184,80 kg NH_3 /jaar; dat in de bijzondere voorwaarden van het bestreden besluit bovendien wordt opgelegd dat binnen een termijn van 10 jaar stallen 2 en 3 eveneens ammoniakemissiearm worden uitgevoerd; dat dit opnieuw zal zorgen voor een reductie van de ammoniak emissie;

Overwegende dat er een lozing van bedrijfsafvalwater met een effluent van maximum 2 m³/u wordt aangevraagd; dat deze lozing zal gebeuren via een doorsteek onder de Wissenbeemd naar de Begijnebeek in het VEN-gebied; dat het afvalwater afkomstig is uit de overloop van het bufferbekken waarin hemelwater en de dunne fractie van het digestaat, gezuiverd door omgekeerde osmose, wordt opgevangen;

Overwegende dat het geloosde bedrijfsafvalwater zal voldoen aan de algemene en sectorale lozingsvoorwaarden voor het lozen van bedrijfsafvalwater in oppervlaktewater;

Overwegende dat het huishoudelijk afvalwater momenteel alleen wordt behandeld in een septische put; dat een individuele behandelingsinstallatie (IBA) moet worden aangelegd; dat dit reeds werd opgelegd in het bestreden besluit;

Overwegende dat de inrichting in een erosiegevoelige zone ligt; dat de exploitant uitspoeling van de bodem moet voorkomen; dat er voorzien zal worden in de aanleg van een aarden talud langs de Wissenbeemd om onder meer te vermijden dat er uitstroming van materiaal zou zijn naar de Wissenbeemd en het daarnaast gelegen VEN-gebied; dat deze hogere berm tevens kan dienst doen als visuele afscherming van de installatie voor de omgeving;

Overwegende dat de inrichting is gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied; dat de artikels 11 en 15 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de

ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen van kracht zijn; dat de agrarische gebieden bestemd zijn voor de landbouw in ruime zin; dat bij landschappelijk waardevolle agrarische gebieden in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard moet blijven en bijzondere aandacht moet worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen; dat het doel is het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen; dat in deze gebieden alle handelingen en werken mogen uitgevoerd worden die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15);

Overwegende dat als bijzondere voorwaarde reeds een landschapsplan werd opgelegd in het bestreden besluit dit teneinde het bedrijf te integreren in het landschap; dat de nieuwe gebouwen in een dal van de Hermansheuvel komen te liggen; dat deze door hun lagere ligging reeds gedeeltelijk aan het zicht onttrokken zullen worden;

Overwegende dat het gebruik van de term landbouw in de ruime zin betekent dat het begrip landbouw niet restrictief, doch ruim moet worden opgevat; dat para-agrarische ondernemingen die ondernemingen zijn waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is; dat de nauwe relatie met het landbouwproductieproces kan volstaan als criterium om tot de beoordeling te komen dat het een para-agrarische activiteit is; dat uit diverse arresten van de Raad van State blijkt dat het begrip 'para-agrarisch' niet restrictief moet worden uitgelegd; dat volgens de arresten evenmin in te zien valt waarom een para-agrarisch bedrijf geen commercieel of industrieel karakter zou mogen hebben;

Overwegende dat uit de MER-studie blijkt dat de aanvraag mits opmaak van een landschapsplan kan geïntegreerd worden op deze plaats; dat de aanvraag in overeenstemming is met de planologische bestemmingsbepalingen;

Overwegende dat de hinder voor mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de gevraagde inrichting mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt".

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Excepties

4. De tussenkomende partij werpt op dat eerste verzoekster geen hinder kan ondervinden omdat zij woont op meer dan 500 meter van de vergunde inrichting. Bovendien worden de twee locaties van elkaar gescheiden door de E314. De tussenkomende partij meent dan ook dat eerste verzoekster de door haar beweerde hinder met concrete stukken dient te onderbouwen, hetgeen zij nalaat. Voorts wijst de tussenkomende partij erop dat de woning van eerste verzoekster

zonevreemd is, gelegen is naast een bestaand landbouwbedrijf en "midden de (geur)hinderperimeter" van dit bedrijf. De tussenkomende partij merkt op dat eerste verzoekster geen zicht heeft op de vergunde inrichting en haar woning gesitueerd is in de gunstige windrichting. Zij verwijst in dit verband naar het arrest van de Raad van State waarbij de vordering tot schorsing werd verworpen. De tussenkomende partij haalt tot slot nog aan dat eerste verzoekster "tot op heden nooit enig initiatief nam tegen (...) (haar) inrichting" en geen bezwaar noch administratief beroep heeft ingediend.

Aangaande de tweede verzoekende partij, stelt de tussenkomende partij vooreerst dat geen stukken worden neergelegd waaruit blijkt dat zij een natuurreservaat in de omgeving beheert, zodat zij dan ook geen rechtstreeks belanghebbende partij is. In zoverre de tweede verzoekende partij opkomt ter behartiging van een collectieve belangengroep, betoogt de tussenkomende partij dat het statutair doel van de verzoekende vereniging quasi onbeperkt is omschreven en het werkingsgebied evenmin op redelijke wijze territoriaal is beperkt. Daardoor zou de tweede verzoekende partij in werkelijkheid een algemeen belang nastreven. De tussenkomende partij is voorts van mening dat er een duidelijke wanverhouding bestaat tussen de omschrijving van het statutair doel en de draagwijdte van de aangevochten beslissing. Het bestreden besluit houdt immers slechts een milieuvergunning in voor de uitbreiding van een veestapel en de plaatsing van een zeer kleinschalige biogasinstallatie. De tussenkomende partij wijst er in dit verband op dat uit het MER blijkt dat de inrichting een zeer lokale "voetafdruk" heeft. De tweede verzoekende partij zou dan ook niet aannemelijk maken dat haar statutaire doelstellingen door de bestreden beslissing in het gedrang komen. Opnieuw verwijst de tussenkomende partij naar het arrest waarbij de vordering tot schorsing werd verworpen.

5. In haar memorie van wederantwoord benadrukt eerste verzoekster dat zij door de tenuitvoerlegging van de bestreden milieuvergunning mobiliteitshinder en daarvan afgeleide hinder zal moeten ondergaan, waardoor haar woon- en leefklimaat zal worden aangetast. Voorts meent zij dat de

beoordeling van het moeilijk te herstellen nadeel te onderscheiden is van de beoordeling van het in rechte vereiste belang, aangezien voor het aantonen van het belang elke mogelijke hinder volstaat, hoe minimaal deze ook mag zijn. Het feit dat zij in een agrarisch gebied woont, zou daaraan geen afbreuk doen. Zij stelt wel degelijk een bezwaar te hebben ingediend.

De tweede verzoekende partij wijst er op haar beurt op dat zij "een relevante penetratiegraad heeft in het gebied, dat onbetwistbaar tot haar statutaire werkingsgebied behoort". Uit de bijgebrachte stavingsstukken zou blijken dat zij wel degelijk een natuurreservaat beheert en via haar lokale afdeling zou zij ook lokaal verankerd zijn in het betrokken gebied. Ten slotte brengt de tweede verzoekende partij het verdrag van Aarhus onder de aandacht, volgens hetwelk de ontvankelijkheidsvereisten voor het instellen van een annulatieberoep door milieuverenigingen niet rigide mogen worden opgevat.

Beoordeling

6. Ten aanzien van eerste verzoekster geldt dat zij als omwonende aannemelijk moet maken dat zij hinder of nadeel kan ondervinden door de bestreden exploitatie.

De afstand tussen de woon- of verblijfplaats van de omwonende en de plaats waar de hinder zijn oorsprong vindt, geldt daarbij als een belangrijk objectief criterium. Doch de weging van het objectief gegeven van de afstand tussen de vergunde inrichting en de woonplaats van een verzoeker hangt af van de concrete gegevens van de zaak, inzonderheid van de aard en de kenmerken van de vergunde inrichting.

Eerste verzoekster stelt dat haar woning gelegen is op ongeveer 500 meter van de vergunde inrichting. De tussenkomende partij toont niet met concrete gegevens aan dat die opgegeven afstand ernstig afwijkt van de realiteit. Bovendien wordt vastgesteld dat eerste verzoekster woont aan de Pastorijstraat,

waarlangs de vrachtwagentransporten van en naar de bedrijfssite zullen plaatsvinden.

Gelet op wat voorafgaat lijdt het weinig twijfel dat de exploitatie van de vergunde varkenshouderij merkbare gevolgen kan hebben in de directe woonomgeving van eerste verzoekster. Aldus doet zij blijken van een afdoende belang.

Uit de omstandigheid dat eerste verzoekster zonevreemd zou wonen, volgt niet dat haar belang onwettig wordt. De uitkomst van voorliggend annulatieberoep heeft immers geen invloed op de beweerd zonevreemde toestand van de desbetreffende woning en de vordering strekt klaarblijkelijk niet tot het bewerkstellingen of bestendigen van een onwettige toestand. Voorts blijkt uit de gegevens van de zaak dat eerste verzoekster wel degelijk tijdens het administratief besluitvormingsproces haar bezwaren tegen de vergunde inrichting heeft geuit.

7. De verenigingen zonder winstoogmerk kunnen krachtens de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, in rechte optreden ter verdediging van het doel of de doeleinden waarvoor zij zijn opgericht. Voor de Raad van State kunnen die verenigingen in rechte optreden op voorwaarde dat zij de rechtspersoonlijkheid bezitten en mits te voldoen aan de voorwaarden die gelden voor alle andere fysieke en rechtspersonen, te weten doen blijken van een persoonlijk, rechtstreeks, actueel en geoorloofd belang alsmede van de vereiste hoedanigheid. Een vereniging getuigt van de vereiste hoedanigheid wanneer het ingestelde beroep kan worden ingepast in het doel dat zij zich heeft gesteld, dit doel niet samenvalt met de behartiging van het algemeen belang zelf en evenmin samenvalt met het persoonlijk belang van de leden van de vereniging, en er een band van evenredigheid bestaat tussen het materieel en territoriaal actieterrein van de verzoekende partij enerzijds en de draagwijdte van de bestreden beslissing anderzijds. In het licht van het verdrag van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake

milieuaangelegenheden (verdrag van Aarhus), dat er toe strekt niet-gouvernementele organisaties (waaronder milieuverenigingen) een effectieve toegang tot de rechter te waarborgen, is een al te restrictieve interpretatie van het belang van milieuverenigingen onverenigbaar met artikel 9.2 van voormeld verdrag.

Artikel 3 van de statuten omschrijft het doel van de tweede verzoekende partij onder meer als volgt :

"De vereniging heeft tot doel de duurzame instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het behoud van in het wild voorkomende fauna en flora, het natuurbeheer, natuurbeleving, natuurstudie, beleidsbeïnvloeding, vorming en educatie rond natuur en de ruimtelijke en milieucondities die noodzakelijk zijn voor deze instandhouding, herstel en ontwikkeling van de natuur. Daarnaast wil de vereniging ook optreden voor een betere landschapsbescherming en het ecologisch en ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen".

Haar werkingsgebied beslaat, luidens artikel 4 van de statuten, de "gemeenten in de provincie Vlaams-Brabant, voornamelijk ten oosten van Brussel".

Aldus neemt de tweede verzoekende partij slechts een facet van het maatschappelijk leven ter harte en streeft zij een voldoende gespecialiseerd belang na dat niet samenvalt met het algemeen belang. Dit belang valt ook niet samen met de individuele belangen van de leden. Wat de evenredigheidsvereiste betreft, wordt niet alleen vastgesteld dat de tweede verzoekende partij aantoonst medebeheerder te zijn van een aantal terreinen in het vlak bij de bestreden inrichting gelegen natuurgebied Begijnenbeekvallei, maar ook dat de met het bestreden besluit vergunde inrichting een aantasting kan inhouden van beschermenswaardige landschappelijke waarden, zoals bijvoorbeeld de Hermansheuvel die door de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar als een "uniek landschappelijk gegeven" wordt omschreven.

Bijgevolg maakt de tweede verzoekende partij met concrete gegevens aannemelijk dat het vergunde het louter lokaal belang overstijgt en dat er, aldus, een band van evenredigheid bestaat tussen haar materieel en territoriaal actieterrein en het bestreden besluit. De tweede verzoekende partij beschikt dan ook over het vereiste specifieke belang en heeft tevens de vereiste hoedanigheid om op te komen tegen de aan de tussenkommende partij verleende milieuvergunning.

8. Dat de Raad van State bij arrest nr. 221.090 van 18 oktober 2012 heeft geoordeeld dat er in hoofde van geen van beide verzoekende partijen sprake is van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel, leidt niet ipso facto tot de negatie van het belang dat diezelfde partijen bij onderhavig annulatieberoep kunnen hebben, aangezien beide begrippen een verschillende connotatie hebben.

De excepties worden verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Standpunt van de partijen

9. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van het gewestplan Aarschot-Diest, van artikel 2, § 1, van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, van artikel 15 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna : inrichtingsbesluit), van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet), van het zorgvuldigheids-, het motiverings-, het redelijkheids- en het rechtszekerheidsbeginsel.

In een eerste onderdeel wijzen de verzoekende partijen erop dat de inrichting gelegen is in een gebied met een unieke landschapswaarde, meer bepaald in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, en tevens binnen het vlakrelict "Holle wegen Zelk en vallei van de Begijnenbeek". De realisatie van de vergunningsaanvraag zou gepaard gaan met buitengewoon grootschalige werken, namelijk de uitbreiding van de inrichting over een lengte van 400 meter en met een totale oppervlakte van 3,5 ha, die duidelijk insnijden in het open landschap. Desalniettemin wordt met het bestreden besluit de gevraagde vergunning verleend, louter onder het motief dat een landschapsplan wordt opgemaakt, dat er een dam wordt opgetrokken langs de Wissenbeemd en dat de nieuwe gebouwen in een dal van de Hermansheuvel komen te liggen, wat zou bijdragen tot een visuele afscherming van de installatie voor de omgeving. De noodzaak om de inrichting "af te schermen" wijst er volgens de verzoekende partijen precies op dat zij moeilijk te verenigen valt met de schoonheidswaarde van het landschap. Ook impliceert de aanleg van een berm op zich volgens hen al een aantasting van de landschapswaarde. Daarnaast betekent de ligging in een dal nog niet dat er geen aantasting van de schoonheidswaarde optreedt. Ter ondersteuning van hun betoog verwijzen de verzoekende partijen naar het negatief advies van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid en naar de, eveneens negatieve, adviezen die werden verleend in het kader van de aanvraag tot het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning. De verzoekende partijen besluiten tot de kennelijke onredelijkheid van de doorgevoerde esthetische toets, temeer nu de inhoudelijke invulling van het landschapsplan vaag is omschreven en in belangrijke mate wordt overgelaten aan de eigen inzichten van de aanvrager.

In het tweede middelonderdeel gaan de verzoekende partijen dieper in op de vaagheid van het bij bijzondere exploitatievoorwaarde opgelegde landschapsintegratieplan. Met betrekking tot die voorwaarde beklemtonen de verzoekende partijen dat geen concrete uitvoeringstermijn wordt opgelegd, dat ze slechts enkele algemene richtlijnen bevat en dat de exploitant de beplanting zo mag uitvoeren "dat de goede bedrijfsvoering niet in het gedrang komt". Op die manier

zou de concrete invulling van het landschapsplan in belangrijke mate worden overgelaten aan de exploitant zelf. Hierdoor zou de afdwingbaarheid van de opgelegde voorwaarde precair worden, hetgeen "des te schrijnend (is) nu het landschapsintegratieplan een essentieel gegeven is bij de vergunningverlening". Bovendien zal, door zo te werk te gaan, de vergunningverlenende overheid niet kunnen oordelen of het landschapsplan, zoals het wordt opgevat en uitgewerkt door de exploitant, toereikend is om het landschap van aantasting te vrijwaren.

10. De verwerende partij repliceert dat zij terecht heeft verwezen naar het MER en zich de daarin opgenomen overwegingen inzake de verenigbaarheid van de exploitatie met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied eigen heeft gemaakt. Dat zij daarmee niet het advies van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid heeft gevolgd, betekent nog niet dat het bestreden besluit is aangetast door een motiveringsgebrek, door onzorgvuldigheid of door onredelijkheid.

Het landschapsplan heeft, zo vervolgt de verwerende partij, niet tot doel de inrichting visueel geheel af te schermen van de omgeving. Er moet integendeel, zo blijkt uit het MER, worden vermeden dat er een "muureffect" zou optreden. De bijzondere voorwaarde waarbij dit landschapsplan wordt opgelegd, is verre van vaag. Het is immers niet omdat deze voorwaarde de bepaling bevat dat door de beplanting de goede bedrijfsvoering niet in het gedrang mag komen, dat de exploitant zou worden vrijgesteld van de vereiste dat de beplanting aan de opgelegde voorwaarden moet voldoen. Bovendien verwijst het bestreden besluit ook naar het MER, waaruit blijkt dat de exploitatie door haar configuratie hoe dan ook de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar zal brengen en geen of slechts een verwaarloosbaar effect genereert op de erfgoedwaarde van het landschap. De verwerende partij wijst er in dit verband ook op dat rekening is gehouden met het materiaalgebruik, en met het feit dat de nieuwe gebouwen deels verscholen gaan achter de bestaande gebouwen, en de hoogtelijnen volgen. Precies daarom wordt overeenkomstig het MER slechts voorzien in verspreide beplanting.

Hoe deze beplanting er moet uitzien, is volgens de verwerende partij helemaal niet vaag.

11. De tussenkomen­de partij stelt vooreerst dat reeds in het kader van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag omstandig werd stil gestaan bij de inplanting van het bedrijf en de bewe­erde aantasting van het landschap. Daarom zouden de verzoekende partijen ten onrechte poneren dat de milieuvergunningverlenende overheid verplicht zou zijn geweest de stedenbouwkundige impact van de inrichting opnieuw te beoordelen. Zij wijst er in dit verband op dat de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning instrumenten zijn die naast elkaar bestaan en dat de stedenbouwkundige toetsing in het kader van de milieuvergunningsprocedure moet worden gematigd. Met verwijzing naar artikel 4.7.9, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna : VCRO), verdedigt de tussenkomen­de partij de "coherente visie die waarborgt dat elk project op een volwaardige manier stedenbouwkundig en milieuhygiënisch wordt getoetst door de daartoe meest geschikte overheid, op grond van een optimaal samengesteld dossier en na kennisname van gespecialiseerde adviezen", hetgeen haar ertoe brengt te stellen dat de verwerende partij niet verplicht was om in het kader van de milieuvergunningsprocedure een omstandige esthetische toets van de aanvraag uit te voeren.

Desalniettemin zou de verwerende partij wel degelijk stil hebben gestaan "bij de inplanting van het bedrijf in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied en bij de (betrekkelijke) schoonheidswaarde van het landschap", door in een voldoende concrete motivering te verwijzen naar een landschapsplan met het oog op de integratie van de exploitatie, in combinatie met de ligging in een zink in het landschap. De verzoekende partijen zouden niet aantonen dat deze motivering kennelijk onredelijk is. De tussenkomen­de partij relateert voorts de ongereptheid van het gebied door te wijzen op de aanwezigheid van een autosnelweg met een op- en afrittencomplex, van reeds bestaande bedrijfsgebouwen en van andere in de omgeving gevestigde veeteeltbedrijven. Dat een deel van de site volgens de landschapsatlas gelegen is in een zogenaamde

relictzone, vertoont geen juridische waarde. En het "enkele gegeven dat het bestuur (...) de exploitant ertoe verplicht een landschapsplan op te stellen", kan volgens haar "evident niet leiden tot de conclusie dat de inrichting niet verenigbaar zou zijn met de omgeving", temeer nu de verwerende partij te dezen het groenscherm niet als een lapmiddel gebruikt, maar omstandig motiveert dat het landschapsplan een gunstig effect heeft op de ruimtelijke inpasbaarheid van de constructie. De zogenaamde grote omvang of het grote volume van de gebouwen acht de tussenkomende partij niet relevant, nu deze principieel thuishoren in een agrarisch gebied. Waar het verslag van de stedenbouwkundige ambtenaar op dit punt ongunstig was, benadrukt de tussenkomende partij dat dit advies niet bindend is.

De vergunningsvoorwaarde waarbij het opmaken van een landschapsplan wordt opgelegd is, zo meent de tussenkomende partij, duidelijk en allerm minst vaag. Het plan heeft niet tot doel dat een muureffect ontstaat, maar wil integendeel een optimale integratie van de gebouwen in het landschap teweegbrengen. Zij bestempelt het voorts als evident dat de voorwaarde tezelfdertijd met de uitvoering van de bouwwerken wordt gerealiseerd.

12. De verzoekende partijen dupliceren in hun memorie van wederantwoord dat, overeenkomstig artikel 15 van het inrichtingsbesluit, bijzondere aandacht moet worden besteed aan de bescherming van het landschap, waarvan de erfgoedwaarde in voorliggende zaak algemeen wordt erkend. De omstandigheid dat de ruimere omgeving niet gaaf en ongeschonden zou zijn, is daarbij irrelevant. En ook het betoog dat niet de milieuvergunning maar de stedenbouwkundige vergunning best oordeelt over de planologische en stedenbouwkundige aspecten, is volgens de verzoekende partijen niet aan de orde, aangezien dit een wettigheidskritiek behelst. Gelet op de recente rechtspraak van de Raad van State, achten de verzoekende partijen het verweer dat de loutere exploitatie geen stedenbouwkundige gevolgen heeft of geen impact heeft op het landschap, naast de kwestie.

Voorts kunnen de verzoekende partijen zich niet vinden in het feit dat kritiekloos wordt aangenomen wat in het MER staat, vermits dit geen antwoord biedt op de kritiek die zij, onder verwijzing naar diverse ongunstige adviezen, leveren. Het is, zo menen zij, "al te duidelijk dat de bestreden vergunning de landschapsverstoring die uitgaat van dit imposante project alsnog beoogt te maskeren door de installatie 'af te schermen' van de omgeving". Een "aperte indicatie" hiervoor lezen zij in de aanvaarding van een aan te leggen aarden talud, die dienst kan doen als visuele afscherming. Dit kan, nog steeds volgens de verzoekende partijen, naar normale en redelijke maatstaven, niet meer worden opgevat als landschapsintegratie.

Voorts benadrukken zij dat het finaal met het landschapsintegratieplan te bereiken resultaat afhankelijk wordt gemaakt van de eigen inzichten van de exploitant. Zij wijzen er opnieuw op dat over de mogelijkheid tot handhaving van de bijzondere voorwaarde onzekerheid bestaat, nu de bestreden vergunning de uitvoering van het plan laat afhangen van het criterium dat de goede bedrijfsvoering niet in het gedrang mag komen. De exploitant beschikt daarbij zelf over de grootste vrijheid om te bepalen welke de criteria van een goede bedrijfsvoering zijn. Het MER neutraliseert evenmin deze clause over de goede bedrijfsvoering.

13. In haar laatste memorie stelt de tussenkommende partij dat de milderende maatregelen die werden opgelegd niet louter een lapmiddel vormen, maar wetenschappelijk gefundeerde maatregelen zijn die werden voorgesteld door specialisten in landschapsbescherming en landschapsrestauratie. Zij meent dat er geen eenheid in de rechtspraak van de Raad van State bestaat omtrent de vraag naar de draagwijdte van de stedenbouwkundige toetsing in het kader van de milieuvergunningaanvragen en vraagt dan ook "dat deze kwestie ter beslechting wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering" van de Raad van State, met toepassing van artikel 92 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Bovendien laat de tussenkommende partij gelden dat de verwerende partij uit de schaarse bebouwing in de onmiddellijke omgeving van de inrichting

en de beperkte aanwezigheid van veeteeltbedrijven redelijkerwijze kon afleiden dat de bouw van het landbouwbedrijf geen afbeuk zou doen aan het landschap. Uit de verplichting tot het aanleggen van een groenscherm kan volgens haar niet worden afgeleid dat de schoonheidswaarde van de omgeving is aangetast. Deze maatregel moet eerder worden gezien als een maatregel van landschapsontwikkeling.

Beoordeling

14. Het wordt niet betwist dat de inrichting, overeenkomstig het van toepassing zijnde gewestplan Aarschot-Diest, gelegen is in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, waarvoor de bestemmingsvoorschriften neergelegd in de artikelen 11.4.1 en 15.4.6.1 van het inrichtingsbesluit gelden.

Artikel 11.4.1 van het inrichtingsbesluit luidt als volgt :

"De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. (...)".

Artikel 15.4.6.1 van het inrichtingsbesluit bepaalt :

"De landschappelijk waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen".

Uit de samenlezing van deze voorschriften volgt dat de toelaatbaarheid van hinderlijke inrichtingen in landschappelijk waardevolle gebieden op grond van een tweevoudig criterium moet worden getoetst : ten eerste een planologisch, dat veronderstelt dat de overheid nagaat of de te vergunnen

inrichting in overeenstemming is met de bestemming agrarisch gebied, en ten tweede een esthetisch, dat inhoudt dat de inrichting in overeenstemming is met de eisen ter vrijwaring van het landschap.

15. In zoverre de tussenkommende partij verwijst naar bepaalde rechtsleer waarin wordt gepleit voor een matiging van de stedenbouwkundige toetsing in het kader van de beoordeling van een milieuvergunningsaanvraag en ter ondersteuning van die opinie een evolutie in de rechtspraak van de Raad van State wordt waargenomen, geldt in de eerste plaats de bedenking dat evoluerende rechtspraak niet noodzakelijk gelijkstaat met divergerende of tegenstrijdige rechtspraak. Nog los daarvan worden door de tussenkommende partij in elk geval geen arresten aangehaald die een tegenstrijdig antwoord geven op de vraag of de bestemmingsvoorschriften van artikel 15.4.6.1 van het inrichtingsbesluit betrokken dienen te worden bij de beoordeling van een milieuvergunningsaanvraag. Er bestaat derhalve geen enkele aanleiding om vast te stellen dat de eenheid van de rechtspraak van de Raad van State in het gedrang is of zou komen wanneer de bevoegde kamer van de afdeling bestuursrechtspraak uitspraak doet over voorliggend rechtspunt, zodat er ook geen reden is om toepassing te maken van artikel 92, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

16. De belangrijkste bestaansredenen van de motiveringsplicht opgelegd door de motiveringswet is erin gelegen dat de betrokken bestuurde in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen vinden op grond waarvan de beslissing werd genomen. Het is noodzakelijk dat de beslissing duidelijk de fundamentele redenen doet kennen die haar verantwoorden, of minstens toelaat na te gaan of de overheid is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, of zij deze feiten correct heeft beoordeeld, en, of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen, zodat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden. Wanneer in de loop van de administratieve procedure adviezen worden uitgebracht, waarover de beslissende overheid

oordeelt dat deze niet kunnen worden gevolgd, moeten uit haar beslissing duidelijk de redenen blijken waarom deze adviezen niet worden bijgetreden. De ter zake gegeven motieven moeten draagkrachtig zijn.

17. Te dezen heeft de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid omtrent de esthetische inpasbaarheid van de inrichting in het betrokken landschap een ongunstig advies geformuleerd.

In dit advies wordt onder meer het volgende gesteld :

"De gemeente Bekkevoort heeft reeds op 29 augustus 2011 de stedenbouwkundige vergunning rechtstreeks geweigerd. In het kader van een voorgaande procedure voor de uitbreiding van het bedrijf werd door de toenmalige minister, bevoegd voor ruimtelijke ordening, op 23 juli 2008 de stedenbouwkundige vergunning geweigerd.

De bestaande bedrijfssite bestaat thans uit van noord naar zuid beschouwde infrastructuur:

- vooraan gelegen garage;
- dan de bedrijfswoning;
- vervolgens twee evenwijdig ingeplante stallingen (2050 m² en 900 m² groot);
- hierachter situeren zich 3 stallingen (de langste met op 1 m afstand een landbouwloods) evenwijdig aan en op korte afstand van elkaar;
- tussen de twee groepen van loodsen en voor en bezijden de eerste groep stallingen is er een betonverharding, met een totale oppervlakte van 2450 m²;
- op deze verharding bevinden zich tevens een tiental silo's met capaciteit van 8 tot 23 ton;
- een sleufloods westelijk gelegen van de achteraan gelegen groep stallingen.

Het met deze gebouwen ingevulde bedrijfsterrein is maximaal circa 212 m lang.

De thans gevraagde bijkomende infrastructuur behelst:

- de stal achter de woning wordt uitgebreid met een oppervlakte van 85,40 m bij maximaal 25 m;
- van de 3 stallingen hierachter worden de 2 kleinste vervangen door een grote stal van 62,40 m lang en 33 m breed;
- een mestverwerkingsloods van grosso modo 20 m bij 54 m groot;
- 2 silo's met een diameter van 3.50 m en een volume van 100 m³;
- 1 silo voor digestaat met een diameter van 12 m en een volume van 600 m³;
- 2 biogastank met een diameter van 26 m en een volume van 3000 m³;
- Betonverharding deels naast en vóór de voornoemde loods;

- 2 naast elkaar gelegen sleufsilos, samen 60 m lang en 28 m breed, elk met een capaciteit van 2500 m³ opslag;
- Een toegangsweg naar deze achteraan gelegen bedrijfsactiviteit;
- Een 20 m bij 20 m grote regenwaterbuffer met een volume van 1500 m³;

Deze uitbreiding situeert zich achteraan de voornoemde bedrijfsgebouwen. De lengte van het planmatig ietwat boogvormig geordend bedrijfsemplacement wordt hiermee op circa 400 m gebracht.

De omschrijving van de ruimtelijke context van de omgeving, zoals weergegeven in het voornoemde ministerieel besluit van 23 juli 2008, blijft onverkort gelden:

'De toetsing aan het gewestplanvoorschrift impliceert eveneens een bijkomend criterium, meer bepaald de ruimtelijke inpassing in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het ruimtebeslag dient zo beperkt mogelijk te worden gehouden. De landschappelijke inkleding is belangrijk en de homogeniteit van de omgeving dient gevrijwaard. Ook aan bijzondere waarden van de omgeving of nabijheid van specifieke bestemmingsgebieden dient bijzondere aandacht te worden geschonken.

Het bedrijf situeert zich, zoals ter plaatse werd vastgesteld, op een sterk glooiend terrein. Langs drie van de vier zijden is het landschap steil hellend. Niveauverschillen zijn er erg hoog. Langs de drie flanken (Hermansheuvel) is er thans hoog gras, bovenaan en aan de randen van de eigendom van de aanvrager komen er bomen of maïsvelden voor. Vanuit die richtingen is er geen rechtstreeks zicht op het terrein mogelijk zonder de eigendom van de aanvrager te betreden. Er lopen op de hoogte geen wandelpaden noch andere openbare wegen waardoor er zicht zou zijn op het bedrijf.

De andere lange zijde van het bedrijf wordt begrensd door de Wissenbeemd. Er is daar een groenscherm aan de rand van het terrein naar die lager gelegen weg. Vanaf de Wissenbeemd kan de bestaande bedrijfsinfrastructuur slechts beperkt waargenomen worden. Ook de gevraagde infrastructuur zal niet of amper langs die zijde zichtbaar zijn. Aan de overzijde van de Wissenbeemd strekt zich een bos uit. Deze ontnemt het zicht naar de achtergelegen snelweg. Verderaf vanuit die richting zal het bedrijf evenmin zichtbaar zijn.

Het onderzoek naar de impact, vanaf de op honderden meters gelegen hoger gelegen gronden (op het eigendom zelf), naar de lager gelegen inplantingsplaats en de bestaande bedrijfsgebouwen toe, dient eveneens deel uit te maken van een toetsing aan de gewestplanvoorschriften. Het terrein situeert zich in het sterk doorgroend deel van de vallei aan de Hermansheuvel, aan de grens van het natuurreservaat Begijnenbeekvallei.'

Elke verdere ingreep in deze site heeft een directe impact op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei. Huidige bedrijfsinfrastructuur is reeds dermate omvangrijk dat een substantiële uitbreiding, zoals in casu, tot een schaalvergroting met een industrieel ogend

karakter leidt die zich niet meer kan kaderen in de landelijke context van Assent en omgeving. Een groenscherm wijzigt in se niets aan dit gegeven.

Het zou de aanvrager al met het ministerieel besluit van 2008 duidelijk moeten zijn dat een verdere omvangrijke uitbreiding van diens bedrijf op die specifieke plaats, vanuit ruimtelijk ordenend standpunt, niet gewenst is.

Aldus strijdt de aanvraag met het bestemmingsvoorschrift dat een zorg voor het landschappelijk karakter van het gebied voorschrijft".

18. Ter weerlegging van het aangehaalde negatief advies poneert de verwerende partij de stelling dat de nieuwe gebouwen, door hun lagere ligging in een dal van de Hermansheuvel, reeds gedeeltelijk aan het zicht onttrokken zullen worden en dat, dankzij het landschapsplan, het bedrijf kan worden geïntegreerd in het landschap. Deze motieven zijn niet deugdelijk aangezien de aan de verwerende partij wettelijk opgedragen zorg tot vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschap niet beperkt is tot de heuvelruggen van het landschappelijk waardevol gebied. De lager gelegen gebiedsdelen behoren daar immers ook toe en zij genieten derhalve dezelfde bescherming. Voorts vormen de aanwijzingen van het MER betreffende de te gebruiken planten, de materiaalkeuze en de inplanting van het bouwwerk ten overstaan van de reeds aanwezige constructies, niets meer dan loutere affirmaties dat de aanvraag de schoonheidswaarde van het betrokken gebied niet in het gedrang zou brengen. Hiermee wordt evenwel geen afdoende antwoord geboden op de kritiek van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid dat "elke verdere ingreep in deze site (...) een directe impact (heeft) op de schoonheidswaarde van dit open quasi homogene deel van de vallei".

De poging door de tussenkomende partij tot relativering van de openheid en homogeniteit van het betrokken landschap, stuit af op de overweging in het bestreden besluit dat "de onmiddellijke omgeving rond de inrichting schaars bebouwd is". De motieven van de bestreden beslissing bieden evenmin hoofd aan de vaststelling door de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid dat de "huidige bedrijfsinfrastructuur (...) reeds dermate omvangrijk (is) dat een substantiële uitbreiding, zoals in casu, tot een schaalvergroting met een industrieel ogend karakter leidt die zich niet meer kan

kaderen in de landelijke context van Assent en omgeving". In dit verband bevestigen de gegevens van de zaak overigens dat de beoogde uitbreiding, in vergelijking met de bestaande toestand, leidt tot een zeer aanzienlijke toename van het bouwvolume.

De bijzondere vergunningsvoorwaarde tot opmaak van een landschapsplan bevestigt veeleer dat de vergunde inrichting de door het gewestplan erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap schendt of alleszins dreigt te schenden. De omvang van de beoogde constructies maakt de integratie in het betrokken landschap nog minder evident.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 5 april 2012 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 6 oktober 2011, houdende het verlenen aan Pieter Van Dooren van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Wissenbeemd 9 te Bekkevoort, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing in dier voege wordt gewijzigd dat de gevraagde vergunning wordt verleend mits aanpassing en aanvulling van de bijzondere exploitatievoorwaarden.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 700 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zestien januari tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin